

KENKĖJO BIOLOGIJA

Tai 8–11 mm ilgio ir 5–8 mm pločio, ovalo formos vabalai, kurie dažnai painiojami su paprastuoju grambuoliu (*Melolontha melolontha*). Skiriamieji *Popillia japonica* bruožai yra blizgus, žalsvai rudos spalvos kūnas ir baltos spalvos plaukų kuokštai – po 5 kuokštus abiejuose kūno šonuose ir 2 kuokštai paskutiniame kūno segmente (1 pav.)

Kiaušinėliai 1,5 mm ilgio, skaidrūs, balti arba kreminiai. Lervos baltos, jų kūnas segmentuotas, išlenktas – forma primena C raidę. Lervos turi pilnai susiformavusias kojas ir rudą galvos kapsulę (2 pav.).

1 pav. *Popillia japonica* suaugėlis

2 pav. *P. japonica* lervos

AUGALAI ŠEIMININKAI

P. japonica vabalai yra polifagai (minta įvairiu maistu) ir pažeidžia daugiau kaip 300 augalų rūšių. Galimi augalai šeimininkai Lietuvoje – *Acer* spp. (klevai), *Malus* spp. (obelys), *Prunus* spp. (slyvos), *Populus* spp. (tuopos), *Rubus* spp. (gervuogės, avietės), *Quercus* spp. (ąžuolai), *Ulmus* spp. (guobos) genčių augalai.

KENKĖJO PAPLITIMAS IR PLITIMO BŪDAI

Natūraliai *P. japonica* aptinkami Šiaurės Kinijoje ir Japonijoje. Išplito į Šiaurės Ameriką bei Europą – aptinkami Portugalijoje (Azoruose) bei Italijoje (Milane).

Europos ir Viduržemio jūros baseino šalių augalų apsaugos organizacijos (EPPO) duomenimis, kenkėjas efektyviai plinta skrisdamas, jei yra tinkamos aplinkos sąlygos (29-35°C ir daugiau kaip 60 proc. drėgmė).

P. japonica lengvai plinta su užkrėstais augalais, mediena, sodinukais, nedezinfekuota ūkio technika.

KENKĖJO POŽYMIAI

Ankstyvieji užsikrėtimo požymiai: žolės retėjimas, pageltonavimas ir vytimas (3 pav.). Taip atsitinka dėl lervų maitinimosi augalų šaknimis.

Skeletuoti lapai yra dažniausias suaugėlių maitinimosi požymis (4 pav.). Vabalai maitinasi lapų audiniu (5 pav.) palikdami gyslas, dėl to lapas tampa skylėtas. Smarkiai pažeisti lapai greitai paruduoja ir nukrenta. Vabalai dažniausiai pradeda maitintis nuo augalo viršūnės.

3 pav. Lervų pažeista žolė

4 pav. Skeletuoti vynuogių lapų

5 pav. Suaugėliai minta augalo lapais

KENKĖJO KONTROLĖ

Siekiant aptikti šių kenkėjų suaugėlius netoli augalų šeimininkų yra statomos feromoninės gaudyklės. Tai daroma *P. japonica* skraidymo periodu – nuo gegužės iki lapkričio mėnesio. Vasaros pabaigoje, rudenį ir pavasarį dirvožemyje šalia augalų šeimininkų ieškoma kenkėjo lervų. Jos paprastai telkiasi augalų šaknų zonoje, drėgname dirvožemyje.

Jei kenkėjas teritorijoje nėra smarkiai išplitęs, tuomet jį galima surinkti mechanškai ir pašalinti įmetus į kibirą su muiluotu vandeniu. Tai daroma anksti ryte, kai vabalai yra mažai aktyvūs. Toje teritorijoje, kurioje dirvožemis prieš tai buvo užkrėstas *P. japonica* lervomis, rekomenduojama nesodinti jokių augalų.

Siekiant sustabdyti šių kenkėjų plitimą, medelynai, kuriuose auginami augalai šeimininkai, turi būti prižiūrimi ir periodiškai tikrinami, dezinfekuojama ūkio technika.

Dėl šio kenkėjo Lietuvoje atliekama kasmetinė stebėseną.

Jei pastebėjote neįprastų ar nepažįstamų kenkėjų požymių, nedelsdami informuokite arčiausiai Jūsų esantį Augalininkystės tarnybos regioninį skyrių.

TARNYBOS REGIONINIAI SKYRIAI:

Alytaus – Vilniaus g. 21, Alytus
Tel. (8 315) 561 12

Kauno – K. Donelaičio g. 33, Kaunas (504 kab.)
Tel. (8 37) 32 06 32

Klaipėdos – Sankryžos g. 7, Klaipėda
Tel. (8 46) 36 54 53

Marijampolės – Kauno g. 142-1, Marijampolė
Tel. (8 343) 90 425

Panevėžio – Anykščių g. 4, Panevėžys
Tel. (8 45) 460 491

Šiaulių – A. Mickevičiaus g. 34, Šiauliai
Tel. (8 41) 43 07 43

Tauragės – Bažnyčių g. 14, Tauragė
Tel. (8 446) 612 20

Telšių – Žalioji g. 10, Telšiai
Tel. (8 444) 31 082

Utenos – Maironio g. 1, Utena
Tel. (8 389) 614 65

Vilniaus – Ozo g. 4a, Vilnius
Tel. (8 5) 238 39 70

**VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖ TARNYBA
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS**

Ozo g. 4a, 08200 Vilnius

Tel.: (8 5) 237 5631, pasitikėjimo linija (8 5) 270 80 80,
Fitosanitarijos skyriaus tel. (8 5) 273 44 11

info@vatzum.lt, <http://www.vatzum.lt>,
<https://www.facebook.com/vatzumlt>

**VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBA
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS**

POPILLIA JAPONICA